

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átvevő:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Holben na noz aordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 28.

Küzelmek napjai.

(K. Ö.) A »Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége« ma tartja első szövetségi ülését, mely kiindulási pontját fogja képezni annak a gazdatársadalmi akciónak, melyet az ország a mezőgazdaság fellendülése érdekében oly sajnosan nélkülözött.

Általánosan ismeretesek azok az okok, melyek mind ez ideig a gazdatársadalom működését megbénították s a közre irányuló tevékenységét egyszerűen lehetlenné tették. Egyrészt a gazdaosztályok lethargiája, másrészt a földmívelési politika centralisztikus iránya voltak okai annak a politikai s gazdasági nemtörődésnek, mely még akkor sem reagált, mikor az agrárválság országos válsággá nőtte ki magát. Ismeretesek továbbá azok az évtizedeken át tartó küzelmek, melyeket a gazdaközönség a mezőgazdasági érdekképviselet országos szervezése érdekében folytatott.

Hogy ennek a küzelemnek a földmívelési kormány nem sietett támogatására, sőt felhasználva egyes, az uralkodó rendszert mindenben követő gazdasági egyesületeket, éket törekedett verni a gazdatársadalom országos szervezésének folyamatába, az épen csak minálunk lehetséges, hol a közkormányzat tevékenységében hiába keressük az ország jellegének leginkább megfelelő agrárpolitikát s ahol mindennemű boldogulás ez idő szerint még a merkantil szellemű kormány intencióinak hí követésétől függ.

Sajnosan emlékszünk vissza az erdélyi gazdasági egyesület szereplésére, mely a gazdasági egyesületek kongresszusán a visszavonás konkolyát hintette a tárgyalások menetébe, a mi hogy teljesen nem sikerült, a gazdatársadalom élén állók hazaszereteten s önzetlenségén kívül, épen csak az ébredező közszellemen mult. Hisz még mai napig is a gazdasági egyesületek egy jelentékeny része tartózkodik a szövetségbe való belépéstől. — A biharmegyei gazdasági egyesület is csak szerdán lépett be a szövetségbe, de dokumentálva, hogy a megyei gazdasági egyesületek a mai szervezet mellett csak semmittevésre vannak utalva s üdvöset csak az országos szövetség kötelékében produkálhatnak. Ebből a szövetségből oly erőt fognak merithetni a megyei gazdasági egyesületek, mely képessé teszi a hasznos munkálkodásra, még ha ez nem is kongruálna mindenkben a kormány intencióival. Vagyis, mint a gazdasági szövetség lelkes vezére már több ízben hangoztatta, ha lehet a kormányval, ha kell a kormány ellen, de az agrárpolitikát győzelemre kell juttatni.

A mezőgazdasági érdekképviseletnek s ennek hathatós védelmének a megyei gazdasági egyesületek meg nem felelhetvén, hathatósabb védelemről kellett gondoskodni. Amit a megyei gazdasági egyesületek produkáltak, az a mezőgazdasági adminisztráció megyei igényeknek sem felelt meg, a gazdatársadalom öntevékenységének felébresztésére pedig teljesen képteleneknek bizonyultak. Pedig erre van szükségünk, ha azt akarjuk, hogy siker koronázza azokat a törekvéseket, melyek

hazafiságához s becsületességéhez kétség nem fér.

Csodálattal látjuk az agrártörekvések előharcosainak bátor küzelmét, de még csodálatosabb előttünk azon körülmény, hogy a gazdaságpolitikai akciók összes nyilvánulásaiban ugyanazon szereplőkkel találkozunk. Oly kevesen lennének Magyarországon, kik becsületes s hazafias célokra akarjuk megmozdítani a földet, hogy erőt adjon ősi erényeink s erkölcsünkől kiforgatni akaró theóriák visszautasításához? Ellenkezőleg sokan vagyunk. Csakhogy az a politika, mely idegen érdekeknek szolgáltatta ki a nemzet gazdasági erőt, kitűnően értett az érdekellentétek szembeállításával s a gazdasági osztályok egymás ellen való tüzelésével az erők szükséges egyesülését megakadályozni. Ez magában hordta csiráját az erők ellanyhulásának a szövetségi szellem gyöngülésének s az egyesek azon törekvésének, hogy elősegíteni törekedtek a kormány centralisztikus irányzatát. Oda fajultak a viszonyok, hogy ebben az országban két ember már meg nem érti egymást. Ez pedig lehetlenné teszi új erők bevonását s foglalkoztatását a jó ügy érdekében.

Ebből magyarázható ki a küzelem intenzivitása, melyre a gazdaközönségnek szüksége volt, míg sikerült a mezőgazdasági érdekképviselet országos szervezését életbe léptetni. Bárhol is örömmel fogadná a földmívelésügyi kormány a gazdatársadalom azon szervezését, melylyel a földmívelésügy teendőit megoszthatná. Nálunk nem. Féltekenyen őrzik a

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Öngyilkosság a vasuti étteremben.

— Irta: George Peyrebue —

Dideregve ült a két öreg a hatodik emeleten levő kis szobában, mely oly közel volt a tetőhöz, hogy szinte érezték a rajta fekvő havat, a mint vállalkra nehezedik. A férfi így szolt: — Jó lenne talán, ha lemennénk? Az asszony, kit az évek és a szenvedések elfásítottak, lemondó hangon válaszolt.

— Miért, hiszen az utcán sem fogjuk jobban érezni magunkat.

De az öreg, ki még meglehetősen élénk volt, nem nyugodott:

— Talán mégis melegebb lenne a pályaudvaron, talán koldulhatnánk az étterem előtt jászivü emberektől egy pár krajczárt. Gyere, próbáljuk meg!

— Hagyj békében fáradt vagyok és éhezem. Ah! bárcsak meghalnék!

— Ne légy oly elégedetlen! A sült galamb nem repül magától a szájunkba. Persze az volna a legjobb, ha meghalnánk de ahhoz legalább is egy kályha és 10 krajczár ára szén kell s nekünk még az sincs.

— Nincs igazad, ha azt hiszed, hogy még ennyit sem kereshetnél. Te még munkabíró ember vagy. Persze már nem olyan, mint a mikor a köveket hordtad a bányába, de esős időben, mikor több utcáseprőre van szükség,

egy kis utánjárassal te is kaphatnál foglalkozást. Annyi erőd van, még hogy a seprővel bálni tudjál.

— Nagyon fázom — motyogott az öreg, hiszen alig van rajtam ruha. Az már mégis rettenetes, hogy az ember hetvenkét éves korában, miután már annyit kinlódott és szenvedett, még egy kis szalmára se tudjon szert tenni, melyen végignyujtozkodhassék s meglegedjék mint egy kutya. . . . Jer, menjünk le az utcára. Talán csak dobnak az emberek egy kis alamizsnát, ha meglátják nyomorult arcunkat. Idefenn ugyanis éhen halnánk. Gyere azonnal, menjünk!

— Jól van, jól van, menjünk hát, mondá az anyóka siránkozó hangon, hanem annyit mondok, hogy ide vissza nem jövök többé!

Hull a hó. A járdákat sikamlós jégréteg borítja, a boltok kirakataiban halványon pislognak a lámpák. A hideg levegő úgy vágja az ember bőrét mint egy éles beretva. Az utcán alig van egy-pár ember az is fülig be van burkolva télikabátjába. A bérkocsisok a bakon szintén bundákban vannak burkolva. — A fogatok gyorsan robognak. A nagy restaurációk előtt van csupán élénkség, melyek bejáratai villany fényben úsznak.

Mikor már jó ideig vártak hasztalanul az utcán, az asszony megfogja a férfi kezét s tovább vonszolja. Gyilkos köhögés hörög fel melléből. De azért csak tovább mennek. Egész testük csupa fagy.

A sűrű nehéz ködön már keresztül csil-

lámlannak a Szajna jégtől zajló hullámai. Ott zog az óriási koporsó a lángoló utcai lámpák zereitől szegélyezve.

Az öreg mindent megért. Visszahökent mint a megrettent paripa, mely a szédítő mélység előtt felhorkanva ágaskodik.

— Nem, nem, csak azt nem!

— És miért nem? — kérde a nő, átfogva karjaival. Olyan könnyen menne öregem. Milyen jól aludnánk e fagyos hullámokban.

— Fázom, szabadkozik a férfi, mialatt fogai vaczogása egész tisztán hallatszik. Gépiesen, merev szemekkel, csacsog valamit. Majd elgondolkozva iszonyu kétségbeesett nevetésbe tör ki. Fejében egy gondolat villámlott meg.

— Nem, így nem. Ha már meg kell halnunk, úgy vigan haljunk meg.

Halgasd csak, mi jutott eszembe. S elkezdett beszélni . . .

Olyan erős hideg volt, hogy az építkezéseket is beszüntették. Parsiban a pályaudvar körül, mely egyik oldalról nyaralókkal volt körülvéve. A tél és vasutak folytonos zakatolása, fűtyölése miatt most mind üresen állottak. Jól el voltak zárva az ajtók, de a kerteken át mégis be lehet jutni az ablakon. Éjfél tájban két árny suhant át az elhagyott épületek mellett.

A hidegtől és éhségtől elgyötörve vonszolta egymást a két öreg. Egy korhadt ajtó nyikorogott. Aztán újra esend borult a tájra.

Bent voltak egy kertben. Az ember lassan

központhban a hatalom érdekszálaít, ne-hogy azokat valaki is, habár a legbecsü-letesebb szándékkal, az ország földmive-lése érdekében érvényesíthesse. Pedig tudhatnák a földmivelést miniszteriumban is, hogy még sohasem sikerült a földmi-velésügy érdekében üdvöset s maradan-dót alkotni a gazdatársadalom hozzájárulása nélkül. A gazdatársadalom a gazdasági egyesületek szövetségében törvényes alapot nyerve, méltán s joggal tarthat igényt arra a feladatra, hogy a földmivelési ügyek tervszerű decentralizációja után a nem állami feladatot képező ügyekben eljárasson.

Ennek elérése a küzdelemnek új nap-jait idézi fel.

Nemzeti hadsereg.

Már azt hittük, hogy az »exercitus hunga-ricus« eszméje a majtényi sikon történt ka-tasztrófával örökre elveszett; mert hisz azóta állandóan sohasem lépett fel, csak egyes a szükségszülte alkalmakkor, az utóbbi időkben pedig olyasmik is történtek, melyek örökre meg-semmisítettek minden reményt a jelenben a nemzeti hadsereget illetőleg. Élt az eszme, de csak vágyakozásokban, a tényleges intézmé-nyek által megsértve.

És most? . . . nincs ugyan még teljesen megvalósulva, de mindenben lelkesülő képzeletünk mintha közeledést látna e régi vágyaink teljesedéséhez. Azt hisszük, hogy dereng, és hogy valóban úgy van — azt csak a követ-kezményekben látjuk meg.

A tényállás, mint már egy szüszavú táv-iratunkban jeleztük ez:

Fejérváry br. honvédelmi miniszter két törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőház szerdai ülésén, melynek elsejében a közshad-sereg tisztképző intézeténél a magyar ifjak részére biztosított 120 helyet 250-re emeli fel; a második javaslat foglalja magában a nagyfontosságú elvi vívmányt, mely törvényjavaslat a Ludovika akadémiát tisztképző ranggal ru-

házza fel úgy, hogy minden évben mintegy 100 magyar ifju hagyja el ezen intézetet hadnagyi ranggal. Ugyanezen javaslat négy honvéd főre-áliskolát állít fel, melyből, minthogy nyelvök nincs meghatározva, sokan azt gyanítják, hogy egy a horvát honvédségé lesz.

Mi ad az első javaslatnak kiváló fontos-ságot?

Azt reméljük és jogosan, hogy az évenkint a közshadseregbe lépő 250 és nem az eddigi 120 magyar ifju a nemzeti génuszt inkább fogja képviselni a közshadseregben, bár a ne-künk idegen nyelve ezután is megmarad.

Mi adja meg a második javaslatnak a nagy elvi vívmány jellegét?

Ugyanaz a reform, mint amin az Apponyi pártja évtizedeken küzdött s most, midőn Ap-ponyi ideáját beteljesedni látjuk, igaz várakozással kérdezzük a mestert, hogy meg van-e elégedve a vívmánnyal? Mert hisz az erkölesi elégtétel kétségkívül az övé, bárhog is gunyo-lódik a »Nemzet« a »kisajátítás« jelszóval. Hogy mindent kisajátított már a szabadelvű párt a »nemzeti párt«-tól? Ez alig lehetséges, leg-alább a mai konstelláció nem igen mutat oly szándékot, mert kitünőleg a kvóta kérdésben a Kárpátoktól az Adriáig látható mélységes-mély örvény választja el a két pártot. A politikai tisztesség pedig éppen feneketlenül teszi ezt az örvényt. Az ismét felmerült *fuzió* tehát nagyon korai.

De beszéljen helyettünk maga Apponyi:

» . . . mérlegelve a hátrányokat, melyek leginkább anyagiak és az előnyöket: *nagyfontos-ságu elvi vívmányt* látok bennök, melyet meg-elégedéssel üdvözlök. Nem keresem, kié az érdem, a kinek benne része van, mindenkinek szívesen juttatok az elismerésből.«

Továbbá:

»Minden egyéb téren a párt helyzetét a jelen-legi kormányval szemben *változatlannak* tar-tom.«

Az ezutáni álláspontra nézve pedig ezeket mondja:

»Természetesen, ez a dolog semmiben sem érintheti a párt ismert álláspontját. Ha érinti, csak megerősítheti; mert hiszen a *kvótán felül a kö-*

zshadsereg céljaira is újabb anyagi áldo-zatot involvál a katonai javaslat.

Az olaj tehát ismét nem keveredik a vízzel.

Ugyanígy beszél az Apponyi politikáját tá-mogató »Hazánk« is:

» . . . a *tárgyilag*os bírálat ma csak az elismerés szaván szólalhat meg. Éppen ezért a nemzeti párt a mi véleményünk szerint csak tra-dícióját követi, mikor ebben a nagy kérdésben a kezdő lépést megalégedéssel fogadja.«

» . . . *hatása a nemzeti pártot illető-leg egyáltalán nem terjed túl azon a körön, melyet a javaslatok érintenek. A párt ugyanaz marad ezzel a kormányval szemben, a mi eddig, a javaslatok semmi körülmények kö-zött nem hozhatók összefüggésbe e pártot ille-tőleg sem a kvótával, sem egyéb kérdéssel.*«

Általában minden párt kedvezően nyilat-kozik a javaslatokról s nagy vívmányt lát ben-nük, bárha újabb megterhelést hoz ránk, de szívesen viseljük e terhet s viseltük volna már régen, ha a szabadelvű párt »Nemzet« szerinti »kisajátítása« oly soká nem késik vala.

Vadnay főispán a munkáskérdésről.

Csongrád megye évnegyedes közgyűlésén Vadnay Andor főispán egy napirenden levő kérdésről az ugynevezett alföldi szocializmus-ról emlékezett meg behatóan. A főispán me-gyéje központjában van az újabb időkben tért hódító munkás agitációknak, melyek önként kínálkoznak a hivatalos tanulmányozásra, mind-azonáltal ez az első eset, hogy az államhatalom képviselője nyilvános ülésen foglalkozzék vele. Ebből a szempontból érdekes és rokonszenves a főispán beszéde. Azt az illuziót kelti, hogy hivatalos körökben is foglalkoznak a munkás kérdés megoldásával, annak a megoldásnak a módja, melyet Vadnay kilátásba helyez, nem látszik egy cseppet sem szerencsésnek. Erő-szak és fenyegetés nem ellenszere az izgalom-nak. Lehetetlen elhinni, hogy ne volna valami alapja a munkás osztály panaszának s azért egy kissé egyoldalunak tartjuk a főispán itéle-tét, midőn úgy nyilatkozik, hogy nekik nincs okuk a panaszra. A hatóságok álláspontját a

vezette előre a köhécselő asszonyt az egyik épülethez.

Hirtelen egy betört ablak csörömpölése zavarta az éj csendét. Aztán néma lett minden.

Az ember, ki az ablakon bemászott, az ajtón keresztül beeresztette az asszonyt. A kulcsot újra ráfordították a závarra.

Az öreg sokáig tapogatozott zsebében, vé-gül egy szál gyufát gyújtott meg. Néhány percz mulva egy gáz lámpa vetett halvány fényt a szobában, melyben voltak.

Körülnéztek a vasuti étteremben voltak, mely minthogy éjjel vonatok nem érkeztek és indultak, este 11 órától hajnali 4 óráig zárva szokott lenni.

A férj a kihűlt kályhához lépett, mely előtt egy felaprózott fával telt kosár állott. Az étterem nem nagy volt.

Néhány percz mulva lobogó láng csapott fel a kályhában, mely lassanként terjeszkedni kezdett.

Oh drága melegség! Végre valahára meg-melegedhetek.

A szegény öreg asszony sirt örömben. A mint a kályha mellett ült s azt szeret-tettel megtapogatta, így vigasztalódott:

— Milyen jó, milyen szép ez a melegség! Kár, hogy nincs valami harapni valonk Milyen remek lakomát lehetne most csapni.

Az asszony felsóhajtott.

— Eh, szólt a férfi, ha az ember alhatott annyi mintha evett volna.

Odahuzott egy széket a kályha mellé, bele-ültette az öreg asszonyt és gyengéden megco-kolta homlokát.

Az asszony már félig aludt s édesen mo-solygott:

— Istenem! milyen jó is az a meleg szoba. — Vgye? Ugy élünk itt, akárcsak valami milliomosok. Én is melléd fogok ülni.

Megengeded öregem?

Az asszony álmosan felelt . . . Igen mel-lém mint egykor . . .

— Mint egykor, mikor még fiatalok vol-tunk, mikor még dolgozni tudtunk s volt min-dennap mit enni. Mikor még annyira szerettük egymást. Most megöregedtünk. Milyen gyorsan eljár az idő! Milyen jó volna valamit enni.

— Aludj már!

— Hát semmi enni vagy inni való nincs itt?

— De öregem! Hiszen nem vagyunk mi tolvajok! . . .

Ne ingerelj! Én éhes vagyok Istenem! mennyire éhezem.

Es nyitott szájaf hajolt a kályhához, mintha kisugárzó meleget akarná lenyelni. Megremegett egész testében. Az asszony akkor már mélyen aludt. Végre.

Lassan felemelkedett. Halk léptekkel végig járt a szobában. Az ajtó be volt csukva, az ablakokat vastag függönyök takarták.

Aztán hozzámént a kályhához s felemelte tetejét. Sűrű fojtó füst omlott ki, mely lassan-ként betöltötte a szobát.

A szerencsétlen ember visszaült helyére. Rongyos tagjait végig nyújtotta az aranyos czirádákkal diszitett piros selyem pamlagon és merveen bámult maga elé.

Talán visszagondolt életére, melyet éppen elhagyni készült? Nem. Arra gondolt, hogy milyen arcot fognak csinálni reggel a pinczé-

rek és az utasok, ha a két halottat megpillant-ják. Bizonyosan el megy minden étvágyuk eb-ben a szép teremben, melynek hozzá fehér asztalai telve vannak ezü t evőeszközökkel és ragyogó tányérokkal.

Es neki nem kell majd levett kalappal ke-zében bocsánatot kérnie:

— Bocsássanak meg jó uraim. Ha az em-ber meg akar halni és a hozzávalókat nem találja meg saját lakásában, mégis csak más-hova kell fordulnia. Nemde? Igaz, hogy mi be-törtünk ide. De jóakarattól tettük.

Megakartuk a világot szabadítani két kiáll-hatatlan teremtestől, kiknek látása oly kelle-metlen ebben a szép, nagyuri Párisban, hol mindenki tánczol, nevet, mulat. Miért nincs egy hely, hová mindazok az emberek, kiknek nincs kenyerök, meghalni mehetnének? Ez hiányzik a jól rendezett államból. Adnának nekik utól-jára egy kis levest, aztán . . .

Ez volna a véghely. Aludj boldogan öre-gem! Ez az utolsó éjszakánk! — Milyen szép voltál 20 éves korodban. Gondolsz még rá? Tavasz volt, a templomban harangoztak . . . a rétek . . . a zöld mező . . . Oh Istenem, megfulok! . . .

A csipős, erős füst mindjobban sűrűsödött s mindjobban betakarta a két öreget. Még hö-rögtek. Aztán elhallgattak örökre, úgy aludtak kéz a kézben, félig nyitott ajakkal, mintha az angyalokra mosolyognának.

Háromnegyed négykor jelezték az első vo-natot. Az ajtóban kulcszörgés hallatszott, aztán belépett az első pinczér.

Mire a vonat berobogott, a két öreg is már megérkezett a végállomásra.

főispán következő zárszavai tükröztetik vissza leghívebben ezen kérdésben:

„A mi feladatunk e merénnyel szemben csak egy lehet. Egyfelől testvéri szeretettel támogatni a munkást méltányos érdekeinek megvédésében, de ugyanakkor gondoskodni arról, hogy a sztrájkolókkal szemben a megérdemelt visszatartás el ne maradjon. (Helyeslés). A ki aratási munkát nem vállal avagy vállalt, de szerződésének helyét nem áll, azokkal szemben szervezni fogjuk a gazdákat, hogy az év többi részében csakis a legutolsó sorban kapjanak munkát. (Hosszantartó tetszés.)

Hatósági vagy épen állami segély az aratástól visszalépővel szemben ki leendő zárva.

Ki hogyan dolgozik nyáron, akkép fog nyugodtan élni vagy nyomorban sanyalódni a jövő télen át. (Hosszan tartó dörgő éljenzés.)

Kvótagyűlés a fővárosban.

A fővárosi Vigadóban áldozócsütörtök ünnepén tartott népgyűlésen hatalmas arányokban nyilatkozott meg a fővárosi polgárság hangulata a kvóta tervezett felemelése ellene. Ez volt az első országos mozgalom, melyen kifejezésre jutott a nemzeti közérzés az osztrák kormány egoista követeléseivel szemben. A fővárosi polgárság példája nyomán csakhamar az egész országon végig fog vonulni a tiltakozás moraja s a nagyobb vidéki városok szintén sietni fognak szavukat felemelni a nemzet kifosztása ellen. A közvélemény ezen ritka egyöntetűsége hatalmas támasza lehetne egy kötelességértől áthatott nemzeti kormánynak, példa rá a Badeni — miniszterium magatartása, mely szintén a nép akaratára támaszkodik s ez ad sujt fellépésének. De nálunk a kormány és a szabadelpvűpárt előtt ismeretlen politikai kalkulus nép és a közvélemény, mert ez az erőszak teoriával összeférhetlen. Ha a kormányon állana, akkor nagyon furcsán nézne ki az ország jövője, csak az az egy a vigasztaló a dologban, hogy a nemzet is hozzá szólhat az országos ügyekhez, mert nemcsak kötelességei, de jogai is vannak.

Schlauch bibornok látogatása a biharmegyei közpórházban.

Nagy örömben részesítette ő Eminenciájája, Schlauch Lőrincz bibornok püspök Áldozócsütörtök napján a biharmegyei közpórház elöljáróságát és az ottani betegápoló apácákat az által, hogy a kórházat becses látogatásával megtisztelte. 11-órakor érkezett ő Eminenciájája s kíséretében Fetsner Antal titkár a közpórház főkapujához s itt egy ügyes kis lányka, Darabant Ilonka »Istenhozott«-at mondva illatos bokréttát nyújtott át ő Eminenciájának. A főkapunál fogadta ő Eminenciáját Fráter Imre igazgató főorvos, dr. Karácsonyi kórházi lelkész és a betegápoló-apácák egy része. ő Eminenciájája a fölépcsőn egyenesen a beteg szobák felé tartott s itt először bemutatattá magának a tiszteletére megjelent dr. Takács József és dr. Ternér Béla segéd orvos urakat továbbá Darabant Elek kórházi gondnok és Tóth Miklós kórházi ellenőr urakat.

Azután megtekinté a műtő szobát, kérdezősködött az itt végbemenő műtétek számáról. Örömmel értesült, hogy a műtétek tulnyomó része sikerülni szokott, s hogy nem sokára a kórház még világosabb és nagyobb műtő-szobát épített.

Innen egyenesen a kápolnába ment, ott pár percig imádkozott, meg tekinté a ká-

polna fölszerelését, megígérte annak kiegészítését és szinte meg volt lepve az éppen akkor meg áldott keresztúti képekkel földszített kápolna nagyságától, ámde a hol a betegek száma 250—350 közt változik ily nagyra van szükség.

A beteg szobákat és különösen a női és férfi-sebészeti osztályt vette ezután sorba. Különösen érdeklődött a 14 számú szobában levő 13 apró 1—2 éves gyermekekről, kik legtöbnyire szüleiktől örökölt görvélves csontszuban szenvednek, bámulta azt az ügyességet, mit ezek ápolásában a betegápoló apácza kifejt; leereszkedőleg megszólította az egyes betegeket, kérdezősködött fájdalmaikról, egyik betegnél ki csak románul tudott, kitűnt, hogy ő Eminenciájája még románul is beszél, mert egyszerre csak e nyelven kérdezősködött tőle; másik beteget, a ki éppen most súlyos műtétnek készül magát alávetni, bátorította, hogy csak nyugodtan szánja rá magát, sokkal jobb lesz az ugy mind magára mind családjára nézve.

A beteg szobákból kijövet lejött a lépcsőn s végig vonult a közpórház szépen befásított, kertté alakított udvarán, elment az osztály előtt hol a trachomasok tartózkodnak s a melynek ajtaja fölött éppen azért ez a felirat áll: Tilos a bemenet.

A betegápoló apácák egyszerű lakását nézte meg ezután, amely a kórház végén, mindjárt a vasut vonal mellett épült, mindössze egy kis fogadó szobából, egy ebédlőből, egy konyhából és a háló szobákból áll, itt külön is bemutaták neki azt az apácát, ki nemcsak tud magyarul, hanem születésére nézve is magyar s a ki egy apácza jelöllettel együtt a női tőbolyodottakat gondozza.

A főépület földszintjén azon szobákat látogatta meg ő Eminenciájája, melyekben uri betegeket napi 2 frtnyi ápolási díjért külön ápolnak, s megjegyezte, hogy az ápolás díj a budapesti Szent Erzsébet-kórház ápolás díjához hasonlítva nagyon kicsiny. Az igazgató-főorvos meg is adta rögtön a fölvilágosítást, hogy ez onnan van, mert a biharmegyei közpórháznak az ilyen ápolásból nemcsak nincs haszna, hanem legtöbnyire ráfizet.

Végül az igazgató-főorvos urat látogatta meg ő Eminenciájája saját lakásán s örömet fejezte ki, hogy ezen oly rendes, tiszta, jötevő intézetet megláthatta; majd egyenként kézcsókra járultak hozzá a betegápoló nővérek s ő mindeniket megáldván a kórházi elöljáróságtól és az apácáktól kikisértetve kocsijára szállott s palotájába visszahajtott.

Az oly nagy önfeláldozással működő s eleintén még jórészt nyelvi nehézségekkel is küzdő betegápoló-apácák ő Eminenciájának kegyességét, leereszkedését nem győzték eléggé bámolni s nem győzték megköszönni, hogy az ő szegény házukat és működésüket is becses figyelmére s őket áldására méltatá.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 29. Diákok majálisa a Félix-fürdőben.
Május 30. A »Hunyadi« gőzmalom évi közgyűlése.

Junius 1. 2. 3. Érettségi vizsgálatok a főgymnáziumban.

Junius 3. Közigazgatási ülés a városházán d. u. 3 órakor.

Junius 4. 5. Érettségi vizsgálatok a főreáliskolában.

Junius 7. A kath. kör majálisa a Püspök-fürdőben.

Junius 19. A nagyváradi-belényes-vaskóhi vasut évi közgyűlése a vármegyei báz kistermében.

* **Kilenczed a Sz. Lélek Isten imadására.** XIII. Leó pápa legutóbbi körlevelében azon óhaját fejezte ki, hogy pünkösdi ünnepe előtt, az egész világ katolikus templomaiban kilencz napi ájtatosság tartassék a Szentlélek Isten imadására. A pápa e kívánságához képest a bibornok-püspök az egész egyházmegye területére kötelező erővel rendelte el az ájtatosságot, mely naponként a sz. mise után tartatik. Az ájtatossághoz a szokott módon teljes búcsu van csatolva.

* **A kath. kör nyári multságának rendezősége a bibornoknál.** A nagyváradi kath. kör nyári multságának rendezősége nevében tegnap délelőtt Imrik Gusztáv elnök és Stettner István dr. alelnökből álló küldöttség tisztelettel a bibornoknál, aki megígérte, hogy ha bár kis időre is, de meg fog jelenni a multságban. A rendezőség nagy örömmel vette tudomásul, hogy a bibornok személyes megjelentésével tisztelettel meg a kör multságát, ami bizonyára felejthetetlen lesz a kör tagjai előtt.

III. **Béla temetése.** valószínűleg augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján lesz, a mely, napot, mint Magyarország patronájának fő ünnepét, hajdanában, különösen az Árpád-királyok talatt nemzeti ünnepként ülték meg országszerte.

* **Szentté avatás.** Áldozó csütörtökön avatta szentté a pápa ünnepélyes szertartással a Milanóból származó Zaccaria Antalt és Fourier Pétert. Az első az Angelikák és Barnabás-rendeknek alapítója, másik a Notre-Dame-nővérek szerzetét alapította. Az egész világról gyülekeztek a püspökök. Hazánkban Császka, Desseffy és Steiner püspökök, Ausztriából, Olaszországból, Spanyol, Angol, Ir és Franciaországból és Amerikából. A fényes szertartás után este az egész sz. Péter templomot kivilágították, oly pompával, minő 30 év óta nem volt. Az új szentek közül az emléknapija Zaccaria Antalnak július 4-én, Fourier Péteré pedig december 9-én lesz.

* **Templomienek.** Szép »Üdvözlégny Mária« duettet énekelték a várad-olaszi róm. kath. plébánia templomban a májusi ájtatosságok alkalmából két izben egymás után. Először Novák Gizuska és Gossler Irma. a-ok; utóbb pedig Kautaschek Mariska és ugyan csak Gossler Irma. a-ok. Azok az ájtatoskodók, a kik jelenlenni szerencsések voltak, nem győzik eléggé dicsérni a kisasszonyok kellemesen csengő szép iskolázott hangját. Mi pedig örömmel látjuk, mint versenyeznek városunk előkelő hölgyei az Istenanya dicsőítésében és mintegy jobb, vigasztalóbb jövő előjelét üdvözljük e körülményt!

* **Biharmegyei régiségek a nemzeti muzeumban.** Mint a »Budapesti Közlöny« tegnapi száma írja a múlt hó folyamán a budapesti nemzeti muzeum a következő Biharmegye területén talált régiségekkel szaporodott: A szentjobbi őskori lelet (11 drb agyagedény, egy agyag gyöngy és 2 vastárgy) egy őskori rézcsákány és hasonló koru rézpálcza, egy aranyozott ezüst kehely 1612 ből. s középkor elejéről való bronz csörgő római barbarkori bronzcsüngő, hasonló koru fenőkő. Nem lehetett volna e tárgyakat, a »Biharmegyei régészeti és történelmi muzeum« számára megszerezni? Azt hisszük, hogy egy kis utánjárással igen.

* **A főispán hivatal vizsgálata.** Biharvármegye alispáni hivatalának vizsgálatát tegnap kezdte meg Bethy László titkárja kíséretében. A legapróbb részletekig megvizsgálta a főjegyző; iktató és kiadó-hivatalokat s mint a közigazgatás, sőt még a kezelés minden részletének is alapos ismerőjének semmi nem került el figyelmét. A tapasztaltak felett elismerését és megelégedését több izben kifejezte. Ma folytatja a többi hivatalok vizsgálatát.

* **Szép alapítvány.** Mikó Miklós, az egyházmegyei papság Nestora, nyugalmazott plébános, nyugdíját is arra fordítja, hogy volt hivei-

nek örömet okozzon. Gyomán, ahol ő 35 esztendeig volt lelképásztor, Wodianer Albert báró gyönyörű szép árvaházat alapított, Mikó plébános pedig félretett nyugdíjából négy árva-nak nevelésére tett ugyanott alapítványt. Az árvák imája kéri az Istent, hogy sokáig legyen még Nestora a váradi papságnak.

*** A nagyváradai orvosok és a M. O. O. C.** A magyar orvosok országos congressusategnap kezdte meg üléseit Budapesten. A congressus ezélja a belügyminiszter által tervezett orvosi kamarákkal szemben a szabad társulás alapján országos orvosi szövetség létesítése. Szép kitüntetés érte a congressus alakuló gyűlésén a nagyváradai bábaképezde tudós igazgatóját dr. K o n r á d Márkot, kit az ország minden részéből összegyűlt mintegy 400 orvos társelnökül választotta meg dr. K é l k y Károly egyetemi tanár mellé. A congressuson a tervezett szövetség »Országos orvos szövetség« cím alatt meg is alakult.

*** Az iskolaszék tisztelgése.** A községi iskolaszék tegnapi ülésén, az elnök indítványára elhatározták, hogy a községi iskolaszék a tanító, karral együtt testületileg fog tisztelni Nagyvárad város új polgármesterénél: dr. B u l y o v s z k y Józsefnél. A tisztelgés vasárnap, május hó 30-án délelőtt 10 óra után. A gyűlés a Korona-utcai polgári leányiskola épületében délelőtt 10 órakor lesz.

*** Esküvő.** Ifj. F e k e t e Sámuel junius hó 6-án, vasárnap délután 5 órakor tartja egybekelését S z á n t a y István jeles iparos kedves, szép leányával S z á n t a y Hildegardal, a Szt. László templomban.

*** Tízéves találkozó.** Említettük nemrégiben, hogy a nagyváradai főgymnáziumban ezelőtt 10 évvel érettségizők összejönnek megújítani régi barátságukat. Az összejövetelre nézve most egy hármass bizottság is alakult, melynek tagjai dr. M a y e r László, dr. M á t é h György és H a l á s z Gyula, kik már fel is hívták a volt iskolatársakat a találkozóra, mely junius 19-én este 1/28-kor lesz a Rimanóczy szálloda vendéglőjében. Ezen a vacsorán beszélnek meg aztán közösen a következő nap programjának részletes tervét.

*** Kneipp plébános meggyógyult.** Wörishofenből azt az örömdetes hírt kapjuk, hogy Kneipp plébános állapotában határozott javulás állott be. beteg már teljes rekonvalescens és rendszeresen alkalmazza az öntéseket. Étvágya is tökéletesen helyreállott. Érdekes, hogy a »lapok azon híre nyomán, a mely Kneipp haláláról szól, tömérdek gyászkoszoru és sürgöny érkezett a világ minden részéből Wörishofenbe«.

*** Választók névjegyzékének összeírása.** Az 1898. évre szóló választók névjegyzékének összeállítását tegnap kezdték meg a városházán és pedig az Olasz városrészben lakó választókkal. Dr. R a d ó Ignác elnökle alatt dr. H o v á n y i Gyula, továbbá az adóhivatal küldöttei működnek közre. Figyelmeztetjük a polgárokat, hogy joguk van szóval is jelentkezni a névjegyzékbe leendő felvétel végett. A bizottság naponta délután 3 órától 5 óráig működik. A polgárok, a kik felvételért jelentkeznek adókönyvüket s az életkorunkra vonatkozó adatokat vigyék magukkal.

*** Kilométer jelzők a biharmegyei folyókon.** Míg a vasuti töltéseken, országutakon már hosszú évtizedek óta kilométer oszlopok jelzik a távolságot, addig a folyóvizeken semimű jelző oszlop sineken. E hiányon segitendő most Magyarország összes nagyobb folyóit is kilométer oszlopokkal fogják ellátni. Bihar megyében a kultur mérnökség javaslatára a következő folyók és vizek partjain állítanak fel távolságmérő készülékeket. Fekete és Sebes Körözs, Berettyó, Érpatak, Kálló, Holt Sebes Körözs, Gyepes ér, Köles ér, Korhányér, Törpatak, Peczepatak, Bisztrapatak. A javaslatot K o v á c s S. Aladár miniszteri osztály taná-

csos tette és dolgozta ki. Annyi bizonyos, hogy a vizeknek jelző oszlopokkal való ellátás rendkívül fontos és szükséges, hisz tudvalevő dolog, hogy egyes vizeknek, folyóknak néha minden egyes fordulója, partja más és más nevet visel, mely árvédelem esetén a gyors intézkedések kivitelét nagyon megnehezíti.

*** Vasárnapi munka Tisza pusztáján.** Tisza-Radványban, Tisza István gróf birtokán nem igen respektálják a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt. Szemtanuk állításaira támaszkodva írja u. i. levelezőnk, hogy e hó 16-án is szántottak, vetettek, akár csak hétköznap lett volna. Nem akarjuk hinni, hogy ez a gróf tudtával történnék, de mert tisztjeitől nem igen tudná meg, jónak látjuk e helyen hívni fel rá a figyelmet, mert már az ev. ref. vallású lakosok is megbotránykoztak rajta.

*** A sebesi erdő ügye.** A földmivélsügyi miniszter megengedte a sebesieknek, hogy engedély nélkül levágott erdőjüket eladhassák. Annak idején részletesen megirtuk ezt az ügyet s hogy mily aggódva várták a sebesiek ezt az engedélyt, mely rendkívül nagy örömet okozott most nekik, mert sok embernek az erdő volt összes vagyona.

*** A város ingatlana a várban.** Nagyvárad városának sok baja van egy olyan ingatlanával, a melyet nincs módjában értékesíteni. A nagyváradai vár a katonai kincstár tulajdona, de a várban a keleti kapun belül van egy vendéglő épület, a mely a város tulajdona. Csak pár év előtt történt mikor a vendéglő helyiséget Sohr Miksa bírta a várostól, hogy a katonai parancsnokság eltiltotta a katonáknak a vendéglőbe lépést és szuronyos őrt állított az ajtó elé. A polgári elemnek pedig megtiltották a várba bemenetelt. Így a vendéglőbe senki nem járt s a bérlő egyszerűen ott hagyta. Az ilyen dolgok ismétlésének meggátolására a legjobb volna, ha a katonai kincstár venné meg a várostól a vendéglő épületét. Erre nézve meg is indultak a tárgyalások, de eredményre nem vezettek. A nagyváradai állomás parancsnokság ugyanis tegnap értesítette Nagyvárad városát, hogy a hadügyminiszter a várban levő városi épületeket pénzhány miatt nem veheti át.

*** Megostromolt iskola.** A Nagyvárad városa által épített főreáliskola palotájának a környéke még mindig rendezetlen s az is lesz, míg az összes üres házhelyeket be nem építik. Mindenféle kétes népségek részére biztos terület estenként és éjjelenként a Körözspart ezen részén. K r ü g e r Viktor, a főreáliskola igazgatója megkereste a várost egy beadvánnyal, a melyben festi az ottani állapotokat. E szerint az iskola környékén az éjjeli csavargók sok garázdaságot követnek el, sőt már több ízben megostromolták az épületet, a minek sikeréről tanuskodtak a bevert ablakok a szolga lakásán. Kéri az iskola igazgatója, hogy legalább a szolga lakásának ablakára készíttessen a város táblákat, a melyek ellentállanak az ostromnak.

*** A nagyváradai pénzügyi palota.** A nagyváradai pénzügyigazgatóság tudvalevőleg palotát akar emelni Nagyváradon, melyben adóhivatal és a pénzügyihivatal helyiségei nyernének elhelyezést. A városi tanács e tárgyban tárgyalásba bocsátkozott P a p p Miklós pénzügyigazgatóval s ki is jelölték a pénzügyi palota helyéül a főútczai »kis városháza« és az országút utcza »Korona-vendéglő« telkét. A tanács 10.000 frt évi bér fizetés mellett hajlandó megfelelő épületet bármelyik telkén emelni. — Most csak az a kérdés mit szól ehhez a pénzügyigazgatóság.

*** Tanképesítő vizsgálatok.** Tegnap délelőtt voltak a helybeli r. kath. tanító képző intézetben a tanképesítő vizsgálatok. Őt tanító jelölt jelentkezett a vizsgálatra, melyen Palotay László egyházi, S i p o s Orbán világi tanfelügyelők s N o g e l y István igazgató elnökölték. A

vizsgálatok eredménye nem igen rozsás, a mennyiben az 5 jelölt közül 1 a szóbelin 1 pedig az írásbelin megbukott.

*** Új hirdetési oszlopok.** Rákos Vilmos engedélyt kapott a várostól 4 hirdetési oszlop készítésére melyeket még az év folyamán fel fog állíttatni. A pályázat kihirdetettvén 3 pályázó akadt S i l b e r m a n n Ignác, Ländler Aladár és Rákos (Rosenbaum) Vilmos. Rákos, ki mult évben is a legelőnyösebb ajánlatot tette új pályázat kihirdetését s a rajzok bemutatását kérte.

*** Elfogott betörő.** A helybeli csendőrség tegnap egy gyanus külsejű egyént talált Fugyi-Vásárhely közvetlen határában, ki egy batyuval hóna alatt onnan kifelé igyekezett. A csendőrség felszólítására, M e s t e r Györgynek vallotta magát, de egyébként igazolni nem tudta miért is bekisérték a község házához a bíró elé, hogy igazolja ott kilétét a hol ép Szabó Eszter nagy ijedten tett feljelentést, hogy valaki az ő és férje távollétében lakását feltörte s onnan több ruhaneműt elvitt. Az elfogott betörő éppen kapóra jött, mert a nála lévő csomagban káros a saját ruháira ösmert. Persze az atyafit letartóztatták és bekisérték a nagyvárad kir. ügyészséghez.

*** Megszökött a börtönből.** Szilágyi József olyan tettet talált elkövetni, hogy a derecskei csendőrség ingyen és bérmentve felajánlotta neki egy darab időre a járásbírói börtönt. A jómadárnak azonban szabadságért hevült nemes keble, kevesebb kaland és fejtörés után ugyan mint egykor gr. Monte Christo ifj. várából, kitört a hüvös börtönből, hiszen, így gondolkozott magában, elég hüvös van az idén a szabadban is s második Bosko bűvészként kámforra változott. A jeles pasaszért ezért az ügyes produkciójáért most országoson körözik. Szilágyi 30—35 éves, magas, sovány arcú ember, gesztenyeszinű hajjal, szökésekor magyar nadrágot s szalmakalapot viselt. A szökés május 17-től 18-ikára virradó éjjel történt.

*** Nem lehet házalónak menni — Londonba.** Sok mindenféle különös rendelet és leirat érkezik évenként a törvényhatóságokhoz, melyeknek egész könyvtárt kell már nyilvántartaniok, hogy azoknak megfelelhessenek. Tegnap újra egy ilyen különös leirat érkezett a kereskedelmi minisztertől, melyben felhívja a miniszter a megyét, hogy ezentul olyan emberek ne állítson ki passust, kik Angliába a végett mennek, hogy ott házalókká legyenek. Az utóbbi időben ugyanis feltűnő sokan vándoroltak ki Magyarországból Angliába, kik más kereset híján handléknak akartak beállani, azonban a házalási ipar üzésének megengedéseért Angliában 2 font sterlinget kell fizetni s az angol nyelvet hibátlanul tudni, melynek nem bírván megfelelni, a kivándorlók tulnyomó része elzúllik. Ezt akarja a jövőben megakadályozni a kormány.

x Zene. Schlauh-parki czákrászdában minden szombaton és vasárnap délután Rácz József cigány zenekara játszik. N a g y M á r t e n c z o k r á s z.

Felfedezett boszorkány-konyha.

— Tettenkapott kuruzsló. —

— Saját tudósítónktól. —

A nagyváradai rendőrséghez tegnap egy feljelentés érkezett, melyben egy asszonyról rántották le a leplet, melylyel viselt dolgait takargatta.

A rendőrség ennek nyomán erélyes vizsgálatot rendelt el s a feljelentés minden részben valónak bizonyult.

Tudósítónk, a következőket írja az eset részleteiről:

Alsó kis-teleki utcán Halász Fischer Jakabné, már régóta foglalkozik a közegészség ügyét óriási mértékben veszélyeztető dolgokkal. Szomszédai gyanus szemmel nézték, mert látták, mint kotyvaszt össze mindenféle szert és adogatja drága pénzen a hozzá jövő betegeknek.

A rendőrségnek feljelentettek, hogy két beteget tartlakásán, akitől egy forint napi gyógydíjat szed.

Kuruzsolja őket a betegek állapota napról napra rosszabbra fordult, úgy, hogy talán halálos kimenetelűvé vált volna, ha ideje korán le nem leplezik e boszorkány konyhatitkait.

A rendőrség részéről nyomban a feljelentés után megjelent Sarkadi József rendőrbiztos egy rendőrrel és házmotozást tartottak.

Valóságos patika volt a szobája. Nyomasztó bűz terjedt szét annak minden zugában s ebben a bűzös megromlott levegőben feküdt a két beteg kik közül az egyik hegyközkovácsból való. Sarkadi mindenképp előtt ezeket kihallgatta ki, de annyira elvannak kinnozva, kényszeredve, hogy beszélni is alig tudtak.

Beismerték, hogy naponként egy forintot fizetnek az ápolásért és ezen kívül nagy summat külön az orvosságért.

A motozás alkalmával különféle ártalmas szereket nagy mennyiségben találtak. Nyomára jöttek ezen kívül vagy husz eredeti orvosi rendelvénynek és rengeteg cópiának.

Halász Fischer Jababné ezekkel hozta az orvosságokat a rendőrség ezen irányban is megindította a vizsgálatot. Nyomozni fogják továbbá, hogy e kuruzslónő, hány beteget gyógyított, illetve mennyinek ásta alá örök életére az egészségét s hogy valjon nincs e a pacziensek között olyan, aki életével fizette meg, e kuruzslónő boszorkány szereibe vetett bizalmát.

A rendőrség az ügyet átteszi az ügyészséghez.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése.

A nagyváradai iskolaszék tegnap délután tartotta utolsó ülését, amennyiben megbízása már lejárt s a június havi közgyűlés újra alakítja a város tanügyének e fontos szervét.

Az ülésen jelenvoltak: dr. Sipos Árpád elnök Réz Mihály felügyelő-igazgató, Kunyhóssy János, Böszörményi Géza, Gábel Jakab, Némethy Károly, Csák Máthé, Jánosházy János, Ragány János, dr. Molnár Imre, Kékus Vidor, Auspitz Adolf, Szokoly Tamás, Hlatky Endre, Eszenyi Sándor, Máthé Lajos, dr. Tóth Mihály, dr. Döry Ferencz, Bordé Ferencz, dr. Márkus László, Horvát Endre.

Az ülés megnyitása után elnök sajnálatát fejezte ki N. Justh Sándor és Kovács Ferencz iskolaszéki tagok elhunytá és K. Nagy Sándor tag eltávazása felett s ennek jegyzőkönyvbe iktatását határozták el.

A felügyelő-igazgató jelentése után elnök kijelentette, hogy a Pollák-féle alapítvány kamatai ez évben a v. velencei elemi leányiskola egyik kiváló növendékének, a Szemely Kálmán alapítvány kamatai pedig az újvárosi elemi fiúiskola egyik jó tanulójának fog ajándékozni.

A vizsgálatok határidejét június hó 21—25. napokra, az ének és tornavizsgálatokat pedig június hó 14—19 napokra tűzték ki.

A vizsgáló-bizottságokat a következőképpen alakították meg:

A polgári fiúiskolánál a nyelv-és történelmi szakhoz elnök Kékus Vidor; a mennyiség- és természettudomány szakhoz elnök Száhlender Károly; mindkét szakhoz tagok Hlatky Endre, Bordé Ferencz és dr. Döry Ferencz.

A polgári leányiskolánál a nyelv-és történelmi szakhoz elnök id. Gábor Sámuel, a mennyiség és természettudományi szakhoz elnök dr. Grósz Menyhért; tagok Böszörményi Géza és dr. Korda Kálmán.

Az elemi iskolánál.

Az I. fosztályokban elnök Stark Gyula, tagok Kunz Gusztáv, Kunyhóssy János;

Az I. leányosztályokban elnök Heringh Sándor Moga János és Máthé Lajos;

A II. fosztályokban elnök Nemeskey Andor, tagok Ditz Mihály és Gábel Jakab;

A II. leányosztályban elnök Ragány János tagok Beczkay Lajos, Pacala Tamás;

A III. fosztályokban Kecskeméti Lipót, tagok Auspitz Adolf és Serdült Bálint;

A III. leányosztályokban elnök Váradi Mór; tagok Ullmann Izidor, dr. Markus László;

A IV. fosztályokban elnök dr. Döry Ferencz tagok Mémethy Károly és Auspitz Adolf;

A IV. leányosztályokban elnök Sulyok István, tagok dr. Márkus László és Szokoly Tamás;

A v.-váraljai egyesített IV—IV. vegyes osztályokhoz és a csillag-városi iskolákhoz elnök Gabriely Lajos, tagok Farkas Izidor és Horvát Endre;

Az ismétlődő iskolákhoz elnök Stark Gyula, tagok Váradi Mór, és Máthé Lajos;

A tornavizsgálatoknál elnök Hoványi Géza, tagok Mezey Mihály, Ragány János, Szokoly Tamás, Váradi Mór;

Az ének vizsgálatokhoz: elnök Mezey Mihály tagok Böszörményi Géza, Hoványi Géza, dr. Márkus László, Váradi Mór;

A rajz és kézimunkához elnök Böszörményi Géza, tagok Csák Máté, dr. Döry Ferencz, Moga János, Mezey Mihály, Váradi Mór.

Auspitz Adolf magán intézet tulajdonos értesíti az iskolaszéket a záróvizsgálatok határidejéről s kéri egyben, hogy a vizsgálatokon az iskolaszék magát képviseltesse. Kiküldték dr. Grosz Menyhértet és dr. Berkovits Ferenczet.

Az iskolai értesítők nyomtatására árlejtést hirdetnek s a szerkesztő-bizottságba Hegyesi Márton főgondnok elnökleite alatt a csoport igazgatókat és Vadai József iskolaszéki jegyzőt küldték ki.

Az óvodák szünidejét július hónapra tűzték ki.

Hosszabb vita keletkezett a törvényhatóság átirata felett, a melyben tudatja, hogy a csoport igazgatóknak nem adja meg az évi 50—50 frt jutalomdíjakat.

Végre is elhatározták, hogy ismételve megkeresik a törvényhatóságot, miszerint a csoport-igazgatóknak a jutalomdíjakat szavazza meg.

A kir. tanfelügyelő bejelentette a közigazgatási bizottságnak, hogy a községi iskolák helyiségei nem felelnek meg a kívánalmaknak, szűkek, sötétek, tulsufoltak. Gyors intézkedést kér. A közigazgatási bizottság áttette a jelentést véleményezés végett az iskolaszékhez.

Tekintettel, hogy most áll a város az iskolaépületek kérdésének rendezése előtt, a kérdést addig függőben hagyni vélik.

Az újvárosi ev. ref. egyháztól az őrutcazi iskolatelek megvételét ajánlják.

Még pár apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Érettségi vizsgálatok a főgymnasiumban.

Jövő héten kezdődnek az érettségi vizsgálatok a helybeli prém. főgymnasiumban, melyek valószínűleg csak két napig fognak tartani. A múlt héten befejezett osztályvizsgák eredménye kedvezőnek mondható, amennyiben a 21 nyolczad-osztályu tanuló közül csupán egy nem bocsátott érettségire, azt is azonban csak három hónapra utasították vissza. Az ideai gymnasiumi érettségi vizsgákra Nagyváradra kormánybiztost nem küldött ki a miniszterium s így azokon Nátalfalussy Kornél tankerületi főigazgató fog elnökölni.

Magánvizsgálatok a főgymnasiumban.

A helybeli kath. főgymnasiumban a I—VII. osztályos magántanulók írásvizsgálatát június hó 19-én, a szóbelit pedig 21-én tartjuk meg. Az igazgatóság.

IRODALOM.

A Magyar gazdák szemléje, a Magyar gazdászövetség folyóirata, mely Bernát István kitűnő szerkesztésében jelenik meg, május havi füzetében a következő érdekes tartalommal jelent meg: Somogy dícséretül. A

mozgó tőke egy némely hatásáról (Gr. Károlyi Sándor) Szekuláció és árképződés (Zselénszky Róbert gróf) A szövetkezetek fejlesztéséről. (Forster Géza) A gabona árak és a tultermelés. Visza a falura. Parasztok szervezkedése. Külföldiek. Krónika.

Fzen cikksorozatból is kitűnik, hogy e folyóirat a gazdaosztály összes igényeit felöleli és az agrár mozgalomnak egyik elsőrangú tényezője. A gazdaközönség, nevezetesen a földbirtokososztály, a maga érdekében cselekszik, midőn a tartalmas és kitűnő nivóju folyóiratra előfizet. A Magyar gazdák szemléjének, (szerkesztőség: Budapest, egyetem u. 2. sz.) előfizetési ára egy évre: 6 frt. Egyes számonkint 60 kr.

EGYESÜLETEK.

A »kath. kör« választmányi ülése. A nagyváradai »katholikus kör« június 2-án délután 6 órakor választmányi ülést tart az egylet saját helyiségében.

A »Szigligeti Társaság« választmányi ülése. A »Szigligeti Társaság« választmányja, ma május 29-én szombaton d. u. 5 órakor Rádl Ödön elnökleite mellett, a »Gazdasági és Iparbank« helyiségében ülést tart.

A biharmegyei kör évrő gyűlése. A budapesti egyetemen fennálló és virágzó »Biharmegyei kör« a jövő hó 1-én tartja évrő gyűlést, este 8 órakor az »Otthon« kávéház külön helyiségében. A gyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó, tartja Jakab László.
2. Beszámoló a kör 1896—97. évi működéséről. Előadja: Pap Illés főjegyző.
3. A felmentvény megadása.
4. Szünidei bizottság megválasztása.
5. Igen fontos indítványok.

MULATSÁG.

A kath. kör júniálisa. Óriási érdeklődés mutatkozik a nagyváradai kath. kör mulatsága iránt, mely előre láthatólag látogatottság és fény tekintetében tul fog tenni minden mulatságon. A rendezőség nagy tevékenységet fejt ki a siker érdekében. Tegnap este hat órakor ismét ülést tartottak a mulatság ügyében. Az érdeklődést kellőképen jelzi az a körülmény is, hogy a szétküldött ezer meghívón kívül, ismét nyomtatni kellett. A mulatságra vonatkozó részleteket a legközelebb teszi közé a rendező bizottság.

Diák-majális. Hangos hejehujától, lármától és futkozástól lesz ma hangos a Szent-László fürdős 'évszázados erdeje. Ma tartják a diákok majálisukat, kik hetek óta aggódva lesik az égboltozatot, mely az idén oly szokatlanul bőven önti esőt a földre. Jupiter pluvius már az idén egy egész rakás nyári mulatságot elmosott s így érthető az a szomorú aggodás, melylyel a thermométert oly szorgalmasan vizsgálja az a diák gyerek, ki már fizikát is tanult s ki az idén sajnáva tapasztalni kénytelen, hogy a Falb-féle kritikus napok most mind egy tömegben ütöttek be, talán annak kárpotlásául, hogy oly sokszor elmaradtak már a megjósolt napról. Reggel 4 órakor a belényesi vonattal cigány zene mellett rándulni ki a diákság Rontóig, honnan gyalog mennek ki a Püspökfürdőig. A délelőtti játsszával, futkározással s az »első cigárette« elszívásával fog eltelni, mert a majális napja már régi tradíciók szerint a első szivarozás felavató napja. Délben ebéd lesz melynek menje is változatlanul ugyanaz évtizedek óta: pörkölt, turós galuska és sör. Este 6 órakor kezdődik a cursalonban a táncz, melyre nagyszámu leánysereg készül már régóta, annak reményében, hogy jól kitánczolhatja magát, hiába ma napság csak a diák tánczol fáradhatlanul, a jogász az már blazirt s nem tánczol. — Reméljük, hogy az ég megkönyörül a diáko-

kon s nem fog egy kis záporosóval váratlan s kellemetlen vonalat huzni a programmon. — Éjjel 2 órakor külön vonat jön be a fürdőből. — A majálist rendező bizottság felkéri a kiránduló közönséget, hogy tour-retour jegyet ne váltsanak, mert az éjjeli vonatra nem érvényes.

Igazságszolgáltatás.

Veszedelemes gyermek.

— Törvényszéki végtárgyalás. —

Egy fiatal tizenhat éves gyermek állott tegnap a törvényszék előtt. Korához képest, valóságos liliputi és ennek daczára, valóságos gonosztevő.

Egy izben már kitöltött lopás vétsége miatt hat havi börtönt, de ez nem javította meg. Jelenleg ismét nyolc hónapi börtönt ül s tegnap már harmadszor került a törvényszék elé.

Mihalovszky Dezsőnek hívják s egy éjjel a Wöber-szállodából akart csenni valamit.

Betörte az ablakot és bemászott, de semmi sem akadt a keze ügyébe, jónak látta tehát elmenekülni. Azonban a menekülés nem sikerült, mert a zajra elősiető szolgák lefűlelték és bekísérték a rendőrséghez.

E lopási kísérlete előtt az ipse már fel is akasztotta magát, de levágták.

A tegnap megtartott végtárgyalást végig sirta a fiatal gonosztevő, de könnyei nem hatották meg a törvényszéket: rövid tanácskozás után két havi börtönrre ítélték.

A vádlott nem felebbezett az ítélet ellen. Ugy látszik teljesen beletörődött már sorsába s nyugodtan fogadja azokat a hónapokat, melyeket a börtönbe kell eltölteni.

Kereskedő inas, aki lop. Spitz Gyula egy mező-telegdi kereskedésben volt alkalmazásban, mint kereskedő segéd. Azonban a fiatal ember rutul visszaélt a hozzá fűzött bizalommal, mert nyakra före hordta a boltból az árukat. Rendesen a bátyjához Spitz Samuhoz hordta a lopott portékákat és ez aztán értékesítette. Hanem a tulajdonos rájött a dologra és feljelentette a hűtlen kereskedő inast. Így került az ügy a nagyváradai törvényszék elé, hol Spitz Gyulát lopás büntettségért két évi fegyházra ítélték el.

Csaló eselédleány. Kis Mária Mihelfi és Schlézinger kereskedőknél Szücs Izsóné nevében sok holmit összevásárolt. Később rájöttek a dologra és feljelentették a csaló eselédleányt a rendőrségnek és sikerült is őt elfogni. A törvényszék a tegnap megtartott végtárgyalás alkalmával Kis Marit két havi fegyházra ítélte.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

A vigéczek.

— Május 28. —

(—n.) Szívesen koncedáljuk, hogy a Goldstein Számi-féle daraboknak is van bizonyos létjogosultságuk, értjük azt is, hogy az igazgatónak szüksége van arra, hogy repertoáron tartson olyan darabokat, amelyek teltházat csinálnak s csupán az álláspontunkat akarjuk jelezni, mikor megjegyezzük, hogy sem a munkácsi híres fiut, sem a vigécz urakat nem tartjuk olyan érdekes alakoknak, hogy meglehetősen sűrű megjelenésüket — még az adott körülmények közt is — indokoltan tartanók.

Ugy látszik különben, hogy a közönség is ráunt a Vigéczekre, mert tegnap megközelítőleg sem volt olyan számu közönség, mint a »Vigéczek« előző három előadásán.

A mi a szereplők játékát illeti, az elég jó volt.

Rontay Boriska (Gizi) igen kedves volt az egyéniségéhez teljesen illő szerepben.

Amon Margit (Lengei Fáni) daczára betegségének szépen énekelt s a remekül előadott trafikos leány dalát percenkig tartó taps kísérte.

Mészáros Giza (Szidi), Tolnainé, Tompa

(Kónya), Bács a megszokott jók voltak, nemkülönben Kövessy (Abeles) is, ki alig győzte a »Minek is van szerelem a vidéken« kuplét énekelni.

A czigánybáró. Csütörtökön este a »Czigánybáró« került színre ugyanazzal a szerep osztással, mint az első előadás alkalmával.

Az előadásról sem különös jót sem különös rosszat nem mondhatunk.

Saffi egyik legjobb szerepe Székely Irénnek, van alkalma benne énekudását kifejteni; nem is farkadott hangjával, jó kedvel énekelt s játéka semmiben sem maradt mögötte szép hangjának.

Amon Margitot (Arzéna) már a szinpadra lépésekor rokonszenves tapssal fogadta a közönség eleinte kissé egykedvűen játszott s kimélte a hangját, de a második felvonásban már meg jött a kedves s onnan kezdve semmi kifogásolni valót nem hagyott fenn. Két izben nyílt színe is kitapsolták.

Déri Jenő (Barinkai) pompás tenorja és Pintér szép baritonja egyaránt élvezetes volt; Pintér azonkívül még játszott is.

Kövessy-nél már jobb zsupánt is láttunk a fabódében; egy előnye tagadhatatlanul van Nyilasi felett: hogy t. i. sohasem válik izléstelené.

Közönség a szokottnál kissébb számban. (—n.)

Elmarad az »Eleven ördög.« Az »Eleven ördög« mára hirdetett előadása Ámon Margit gyengélkedése miatt ma nem kerül színre, helyette a mult szombaton oly sikerrel felevezített »Furcsa háboru«-t adják.

A vasárnapi előadások. Holnap délután fél helyárok mellett a »Rip—Rip« este pedig P. Adorján Berta felléptével az Arany ember kerül színre, melyben Atháliát P. Adorján Berta, Noeimit P. Szép Olga adják. Hétfőn Sardou nagyhatásu »Fedoráját« elevenítik fel a czimszerepben P. Adorján Bertával.

TAVIRATOK

Királyi jegyváltás.

Kopenhága, május 28. (Saj. tud. távirata.)

Hivatalosan jelentik, hogy a trónörökös második legidősebb leány a Ingeborg hercegnő tegnap Bernstorff Kastélyban jegyet váltott Károly svéd herceggel.

Alencon herceg felépült.

Páris, máj. 28. (Saj. tud. táv.) Az alenconi herceg egészsége újból teljesen helyre állt. A herceg ma Londonba utazik.

Oszták vasutak osztaléka.

Bécs, május 28. (Saj. tud. távirata.) Az államvasutak közgyűlése hozzájárul a 6 frtos tulosztalékhoz, úgy hogy az egész osztalék 31 frtot tesz ki.

Munkácsi gazdasszonya.

Budapest, május 21. (Saj. tud. táv.) Békes Csabán özv. Láng Györgyné, kinek férjével Munkácsi Mihály asztalos inas volt — meghalt, végrendeletében százezer frtot hagyott jótékony célra.

Megint Nopcsa.

Budapest, május 28. (Saj. tud. távirata.) Fényes László, az »Egyetértés« munkatársa és Szendrei operaházi tag között, a Nopcsa ügyből kifolyólag karpárba volt, melyben Szendrei jobb kezén mély vágást kapott.

Hajós jubileum.

Hamburg, május 28. (Saj. tud. távirata.) A hamburg-amerikai vonal jubileuma alkalmából tegnap d. u. fényes ünnepi ebéd volt az Augusta Viktória hajón, Henrik herceg a

császárt köszöntötte fel, aki távolba ható tekintetével felismerte, hogy minő jelentőségük van a tengeren tuli érdekeknek. Szóló reméli és óhajtja, hogy nemsokára elérkezik az idő a midőn a munka szerető német nép a császár céljait mindenben követni fogja. A herceg tószját a császár életetésével fejezte be, a mi nagy lelkesedést keltett. Hohenlohe herceg birodalmi kancellár levélben fejezte ki üdvözlését.

Árad a Duna.

Budapest, május 28. (Saj. tud. távirata.) Borsa, Baranyos torontálmegyei községeket a Duna teljesen elöntötte, — a pánik óriási. A megrémült lakosság menekül s a barmokat kompon szállítják.

A merénylő pöre.

Budapest, május 28. (Saj. tud. távirata.) Acciositónak, az olasz király ellen elkövetett merénylet tettesének pörét ma kezdték tárgyalni Rómában. — Az elvetemült ember kihívóan viselkedik s tettesének indokául az éhezést hozza fel.

Garibaldi Athénben.

Athén, május 28. (Saj. tud. távirata.) Több Garibaldista jött ma fegyvertelenül a városba. Ricotti Garibaldi meglátogatta Ralli miniszterelnököt, aki háláját igen szívélyes hangon fejezte ki előtte.

Beteg trónörökös.

Bukarest, máj. 28. (Saj. tud. táv.) A trónörökös herceg állapotáról tegnap este kiadott bulletin szerint a hőmérsék reggel óta emelkedett, de alacsonyabb, mint d. u. 5-kor volt. Az érverés rendes. Léleket rendes. Este felé a beteg gyakrabban köhögött. Ezek a tünetek aggasztják az orvosokat, mert attól tartanak, hogy a tüdőn újabb lobos képződmény van. Az általános állapot azonban kielégítő.

Bukarest, máj. 28. (Saj. tud. táv.) A trónörökös ma csekély krízisen esett át. A király, királyné, ministerek, szenátus és a kamara elnökei, valamint több külföldi követ az éjszakát a palotában ébren töltötték. Reggel az állapot javult; a beteg elaludt.

Bukarest, máj. 38. éjjel. Csekély javulás észlelhető, a nép minden osztálya élénk és rokonszenves részvételt van a beteg trónörökös iránt. Mindeütt istentiszteleteket tartanak.

A törökök tervei.

Konstantinápoly, máj. 28. (Saj. tud. táv.) Stambulban néhány nap óta számos falragaszt találtak, melynek szövege kikel a flotta téltelensége ellen; ezért a tengerészeti minisztert és a szultánt teszi felelőssé és rendszerváltozást követel. Thessáliában a katonai és polgári hatóságok titkos rendeletet kaptak, hogy a lakosságot bírják rá, hogy a Törökországgal való egyetértést kérelmezze. A Dardanellákban zár alá vett »Artemisia« görög gőzöst a nagy követek közbenjárására szabadon bocsátották.

London, máj. 28. (Saj. tud. táv.) A »Morning-Post« konstantinápolyi távirata szerint folytatják a csapatszállításokat. A »Times« tegnapi athéni távirata szerint a görög kormány reméli a hadi kárpótlásra vonatkozólag, hogy mégis kap kölcsönt az országon kívül.

KÖZGAZDASÁG.

Uj pénzintézet Bihar megyében.

Rendkívüli érdeklődés mellett tartotta meg f. hó 27-én alakuló közgyűlését a B.-Diószegen most létesült új pénzintézet; a Bihar-Diószegi

takarékpenztár részvénytársaság. Az intézet B.-Diószeg községének, az Ér-mellék ezen fontos központjának, valamint széles kiterjedésű környékének már rég érzett hiányát van hivatva pótolni. Az új pénztár 80,000 korona alaptőkével indul meg, mely 1600 darab 25 frtos részvényekre van felosztva.

Az alakuló közgyűlés Ujváry Ödön ügyvéd s nagybirtokos elnöke alatt B.-Diószeg községébe tanácstermében körülbelül 200 részvényes jelenlétével tartatott meg.

Diszelnökké egyhangulag Ujváry Ödön választott meg.

Az igazgatóság tagjaivá lettek: Ternyei Antal bankigazgató, Ullmann Izidor (N.-Váradról), Balogh Lajos ügyvéd (Székelyhid), Papp Gusztáv ref. lelkész, E. Nagy Sándor, Sándor József, Szücs Gábor birtokosok, Weisz Jakab malomtulajdonos, Lindenfeld Jakab, Szüts Antal kereskedők (B.-Diószeg). Pótlagok: Oláh Ferencz, Tolnai Gábor, Vincze Károly birtokosok és Széles József községi jegyző.

Felügyelő bizottsági tagok: Ballassa István vinzellér képezdei igazgató, Tóth Károly ref. tanító, Bónis Károly jegyző, Zsoldos Alajos postamester és Berger Jenő (bankhivatalnok N.-Váradon).

A választások megejtése után Papp Gusztáv igazgatósági tag meleg szavakban fejezte ki köszönetét Ujváry Ödön diszelnöknek a közgyűlés vezetése körüli fáradozásaiért, valamint az intézet létrehozatala tekintetében szerzett érdemekért, Ternyei Antal és Ullmann Izidornak, kik az alakuló gyűlésen a váradai Gazdasági és Iparbank-ot képviselték.

A nyomban megtartott igazgatósági gyűlésen igazgatósági elnökké Papp Gusztávot, vezérigazgatóvá pedig az eddigi ideiglenes Weisz Jakabot választották meg.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége végrehajtó-bizottsága ma d. e. 10 órakor tartja első alakuló ülését a Szövetség megalakulása óta. A Szövetség végrehajtó-szövetségi teendőivel tudvalevőleg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület bízott meg a szövetségi alakuló ülés által elfogadott alapszabályokban olyképen, hogy az O. M. G. E. igazgató választmánya a vidéki gazdasági egyesületek kiküldöttjeivel bővítették ki.

Az O. M. G. E. igazgató-választmánya tehát ezen kibővített alakjában fog mint a Szövetség végrehajtó bizottsága első ízben ülésezni. Az első ülés az alakulási formalitásokon kívül igen fontos alapvető kérdésekkel fog foglalkozni. Így a szövetségi iroda szervezésén kívül, melyre a szövetségi nagygyűlés és a jövő évi működési program kidolgozásának a feladata hárul, a sörárvadászok országos rendezése, a cseléd-és vadászati törvény revíziója fogja foglalkoztatni a Szövetség választmányát. A Szövetség életképességére nézve érdekes jelenség, hogy a folyó év bevétele 17.269.46 koronával vannak előirányozva, a mely bevételek hováfordításáról is a legközelebbi ülés feladata a szövetségi nagygyűlés jóváhagyásának fontartásával intézkedni. Az első ülés iránt igen nagy az érdeklődés a vidéken és az eddigi tagul belépett 34 testület kiküldöttjei nagy számmal fognak az első ülésen résztvenni.

Tulságus sok eső. Cséffai levelezőnk írja: Emberemlékezet óta nem volt annyiszor és oly bő esőzés Cséffán, mint e tavaszon. A lakosság meg van rémülve, mert a tavaszi szántás-vetést még nem fejezhette be. Némely szántóföldek úgy néznek ki, hogy tiszta idő esetén is majd csak Pönkösd után szánthatók; addig pedig a vad repceze majd méternyi magasságra fog nőni rajtok. Az előbb leirt bajnál még nagyobb baj illetve kár fenyegeti a gazdaközönséget t. i. a tulságos sok és gyakori eső miatt a buza fellette buján nő s ritka ember lesz, kinek — időelőtti — dől búzája nem lesz.

Csángóink dicsérete. Schmoller tanár hírneves Évkönyveinek legutolsó füzetében érdekes adatokat találunk azon szerepre vonatkozólag, melyet Romániában letelepült csángóink ott gazdasági tekintetben játszanak. Míg az évszázados szolgaságban élt oláhparasztnál az intenzívebb gazdálkodáshoz a kezdeményezés hátránya, erő és értelem hiányzik, az alatt, mondja a német szerző, a Cseh- és Magyarországból bevándorolt telepesek a bačzui, romani, husii kerületekben, papjaik vezetésével mellett kis telkeiken telyes gazdasági függetlenséget tudtak maguknak biztosítani az által, hogy gabonát csak annyit természetnek, mi saját szükségleteikre elég, ellenben a dohány- és szőlőmivelés

s a selyembogár-tenyésztést nagyobb mértékben folytatják. Papjaik működésének eredménye mutatja, milyen áldásos lehet az egyháznak és szolgálóinak munkája a parasztságra nézve nem csupán erkölcsi, hanem gazdasági tekintetben is. Valódi patriarchákként vezetik e r. kath. papok hiveiket, kik megbízhatóság, szorgalom, józanság és vállalkozó kedv tekintetében az oláh parasztságot messzi elhagyják maguk mögött.

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

A mára hirdetett „ELEVEN ÖRDÖG” AMON MARGIT betegsége miatt későbbre halasztatik.

Bérlet 26-ik szám.

Bérlet 26-ik szám.

Páros.

Páros.

Nagyvárad, 1897. évi május 29-én,
az arad-nagyváradai szintársulat által.

A FURCSA HÁBORU.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, 1897. évi május hó 30-án.

Két előadás.

Délután fél 4 órakor, félhelyárakkal:

RIPRIP.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté délután 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

PAULAYNÉ ADORJÁN BERTA urnő,
a nemzeti színház művésznőjének felléptével.

AZ ARANY EMBER.

Színmű.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Ritka alkalom olcsón vásárolni.

5000 darab finom nyulszőr kalap minden színben, darabja ezelőtt 4 frt, most csak 1 frt 25.

NÁDOR L és TÁRSA

ezipő és uridivat üzletében Zöldfa-utca.

Legnagyobb raktár

férfi- női és gyermek czipőkben

meglepő olcsó árak.

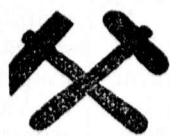
Torna czipők fekete és barna színben gumi és bőr talppal deákok részére előnyös árban.

Kerékpárosok részére Triko ingek, harisnyák czipők és sapkák nagy választékban raktáron vannak.

A nyári idényre legújabb kalapok, nyakkendők, francia batist satin és selyem ingek, gallérok. Selyem és bőr keztyük. Batist és vászon zsebkendők — harisnyák. Illatszert, pénz és szivartárczák, esőernyők, séta botok stb. a legnagyobb választékban és legjutányosabb árban.

Nádor L. és Társa

uri divat üzletében.

Földbirtokosok figyelmébe!

A közeledő

CSÉPLÉSI IDÉNY

alkalmával tisztelettel ajánljuk **cséplőgépek** és **kazánok** gazdaságos és előnyös fűtésre különösen alkalmas **királdi és sajószentpéteri**

akna, cséplési és darabos szeneinket,

melyek évek óta a t. gazdaközönség körében közkedveltségnek örvendenek.

Rendelmények és kérdezősködések a

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRSULAT-hoz

Budapesten, vagy

ANDRÉNYI KÁROLY és FIAI

urakhoz Nagyváradra intézendők. 168 2-6

Felhívás a szőlős gazdákhöz!

Az idény alkalmából van szerencsénk ajánlani:

első rendű raffia-háncsot

100 kg. vételnél 40— forintért

50 kg. vételnél 42— forintért

kisebb vételnél 45— forintért

valódi knittelfeldi azurint

10 kilo vételnél 1.40 kr.

kisebb vételnél 1.45 kr.

kékkövet (rézgálicz)

100 vagy 50 kilo vételnél 32— forintért

kisebb vételnél 34— forintért

permetező szódát

100 vagy 50 kilo vételnél 6— forintért

kisebb vételnél 8— forintért

Tisztelettel

Kádár és Kiss.

127 1-6

Vas és rézbutorok óriási választékban gyári árák mellett.

Új Butortelep!!

PORJESZ HERMAN

bútor gyári raktára

Nagyváradon, Zöldfa-utca 34. szóm.

Elegáns asztalos és saját műhelyemben készült kárpitos-butorok

Háló-, ebédlő-, úri-szoba-, és szalon-berendezések igen nagy választékban

minden modern ízlésben, u. m. angol-, góth-, mór-, ó-német és francia renaissance, baroque, roccoco és empire-styiben.

Hajlított **fa-, vas- és rézbutorok, függönyök, szőnyegek, képek s díszítési tárgyak** igen jutányos árban.

Pontos kiszolgálás!

Coulans eljárás!

88-16-20

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Teljes lakás kávéház-, szálloda- és fiárdó berendezések.

↔ **Salon garnitúrák 55 forinttól feljebb** ↔

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy *Kossuth-utczán* (Biharmegyei takarékpénztárral szemben) a mai modern kornak megfelelő

98-16-20

BUTOR ÜZLETET TÓTH és TONK

cég alatt nyitottunk, hol mindennemű száraz anyagból készült

fa, kárpitos, vas, valamint konyha-butorokat

raktáron tartunk. — Asztalos és kárpitos-műhelyünket melyet saját felügyeletünk alatt vezetünk, ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe. — Nagy raktárt tartunk mindenféle butorokból; továbbá *szállodai, vendéglői, kávéházi* berendezéseket a legolcsóbb árban szállítunk és pontosan fogantositunk — Javításokat és csomagolást elvállalunk a legolcsóbb árban.

Becsés megrendelését kérve, kérjük raktárunkat megtekinteni, s maradunk kiváló tisztelettel:

TÓTH JÓZSEF,
asztalos.

Két tanuló felvétetik.

TONK EMIL,
kárpitos.

Diványok legjobb kivitelben 15 forinttól feljebb

Lőszőr matraczok 14 frttól feljebb

Afrik matraczok 5 forinttól feljebb